

Розвиток комп'ютерної техніки та інформаційних технологій вимагає підготовки й активного використання у сфері управління функціонуванням мегаполісу відповідних фахівців. Світовий досвід переконливо свідчить про перспективність розробок і практичного запровадження інтегрованих комп'ютерних систем, які реалізують концепцію «розумного міста». Її глобальний характер передбачає і широке використання альтернативної енергетики, і методи логістики в управлінні фінансовими потоками та міським транспортом, і моніторинг стану комунікаційних мереж. Це дає змогу раціонально використовувати ресурси, підвищувати швидкісні параметри транспорту, зменшувати витрати на непередбачувані ремонти. Відповідно до ідей сталого розвитку ця концепція допоможе раціонально утилізувати відходи, істотно поліпшувати екологічний стан міста.

Вкрай важливим завданням освіти з підготовки цих фахівців виступає виявлення потенційних лідерів й наступна цільова їх підготовка. Вона має передбачати розвиток у них специфічних лідерських якостей, системи чітких моральнісних принципів і переконань та прищеплення їм глибокого розуміння їхньої особистої відповідальності за результати й можливі наслідки тих рішень, які вони приймають.

Не випадково вважається, що «поняття відповідальності особистості як специфічна категорія відіграє надзвичайно важливу роль у забезпеченні життя людини і функціонуванні суспільства. Тому вона повинна посісти належне місце в системі взаємовідносин між людьми, в системі суспільних цінностей» [4, с. 19]. Відповідальність допоможе здолати багато проблем.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Бабаєв В. М. Управління великим містом: теоретичні і прикладні аспекти: Монографія / В. М. Бабаєв. – Харків: Магістр, 2004. – 204 с.
2. Бабаєв В. М. Соціальне пізнання і логіка управління : монографія / В. М. Бабаєв, О. С. Пономарьов, С. М. Пазиніч. – Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2015. – 182 с.
3. Галенко С. М. Стратегічний аналіз розвитку мегаполісів у конкурентному середовищі / С. М. Галенко // Ефективна економіка. – № 4, 2014. [Електронний журнал].
4. Пономарьов О. С. Відповідальність як педагогічна категорія: навч.-метод. посібник / О. С. Пономарьов, Н. В. Середа, М. К. Чеботарьов. – Харків: Підручник НТУ «ХП», 2013. – 172 с.

Постернак І. М., канд.техн. наук, доц.,
Одеська державна академія будівництва та архітектури
Постернак С. О., канд. техн. наук, доц.,
ПП «Композит», м. Одеса

ПЕРСПЕКТИВНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ СУЧАСНИМ МІСТОМ

Розумне місто – це містобудівна концепція інтеграції інформаційних і комунікаційних технологій з інтернетом речей. Зокрема, Британський інститут стандартів (*British Standard Institution*) описує розумне місто як «ефективну інтеграцію фізичних, цифрових і людських систем у штучно

створеному середовищі задля забезпечення громадянам стійкого та благополучного майбутнього». Оскільки, за прогнозами науковців, вже менш ніж за сім років близько 60% населення планети житимуть у містах, наразі надзвичайно актуальним стало питання забезпечення належного комфорту сучасних міст.

Розглянемо три розумних міста, де інноваційні технології використовують вже сьогодні [1].

У місті Барселона діє єдина система збирання показників усіх лічильників: світла, водопостачання, дорожньої обстановки, рівня шуму та ін. Міські ліхтарі реагують на перехожих на вулиці, а датчики на сміттєвих баках інформують про свою заповнюваність. Цифрові автобусні зупинки повідомляють пасажиром про місцезнаходження всіх автобусів міста, до того ж там можна зарядити смартфони, послухати музику, і навіть вирушити у віртуальну екскурсію. А водіям вбудовані у асфальт спеціальні сенсорні датчики допомагають знаходити вільні місця для паркування, одночасно знижуючи шкідливі викиди і затори. Додаткові датчики повідомляють громадськості оперативну інформацію про якість повітря.

Лондон посідає друге місце в рейтингу *PwC (PricewaterhouseCoopers)* за рівнем розвитку технологій. Система розумного міста головним чином зосереджена на транспортній сфері, де різноманітні мобільні додатки і онлайн-сервіси допомагають пасажиром вдало планувати поїздки та орієнтуватися у непростій схемі вуличного транспорту, а ще – інформують про проведення ремонтних робіт та інші позаштатні ситуації. Також впроваджена досконала система розпізнавання пожеж – *SAS*, що виявляє найбільш пожежонебезпечні будинки.

Австралійський Сідней – найзеленіше з розумних міст. Окрім безлічі парків, там близько 150 будівель із зеленими дахами і навіть зеленими стінами. У місті працює система контролю дорожнього руху *SCATS*, яка контролює завантаженість доріг. Моніторинг стану міської атмосфери – інформація відкрита, так що про стан повітря в місті можна дізнатися так само, як прогноз погоди – з комп'ютерів або смартфонів.

У Сінгапурі [2] працює тривимірний цифровий модель країни «Віртуальний Сінгапур». Ця онлайн-платформа завдяки тисячам датчиків та відеокамер дозволить владі у режимі реального часу бачити і аналізувати те, що відбувається по всій території держави. Саме у Сінгапурі вперше розумні технології використані у таких великих масштабах і з таким високим рівнем проникнення в усі сфери життя. Наприклад, у місті діє добровільна програма моніторингу літніх людей, що стежить за пересуванням людини по квартирі й надсилає ці дані державним органам. Небезпека можливого вторгнення влади у приватне життя більшість сінгапурців не турбує – близько 74% громадян повністю довіряють своєму уряду. «Віртуальний Сінгапур» став частиною проекту *Smart Nation*, на реалізацію якого влада витратила \$1,7 млрд. Згідно із прогнозами, азійський ринок технологій «розумних» міст до 2025 року виросте до \$1 трлн. І

завдяки таким проектам, як Smart Nation, Сінгапур здатен зайняти важливу його частину.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Майбутнє вже сьогодні: три розумних міста. Де інноваційні технології використовують найефективніше. *M!nd – незалежний журналістський бізнес-портал*. URL : <https://mind.ua/video/20179170-majbutne-vzhe-sogodni-tri-rozumnih-mista> (дата звернення: 02.04.2019).

2. «Віртуальний Сінгапур»: як зробити місто розумним. І чи варто заради безпеки жертвувати приватним життям. *M!nd – незалежний журналістський бізнес-портал*. URL : <https://mind.ua/video/20180731-virtualnij-singapur-yak-zrobiti-misto-rozumnim> (дата звернення: 02.04.2019).

Радченко О. В., д-р наук з держ. упр., проф.,
Марушева О. А., канд. юрид. наук,
Міжрегіональна академія управління персоналом, Київ, Україна

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН В БУДІВНИЦТВІ

Під державним регулюванням будівельної галузі дослідники розуміють сукупність інструментів, за допомогою яких органи державної влади встановлюють обов'язкові вимоги до підприємств і громадян, які здійснюють діяльність у будівельній галузі [1]. На думку О. Козич, державне регулювання будівництва варто розглядати, як комплекс заходів державних органів законодавчого, виконавчого і контрольного характеру, спрямованих на стабілізацію та адаптацію чинної економічної системи до мінливих умов розвитку країни (регіону). Таке розуміння дає можливість розкрити зміст державного регулювання галузі з позиції системного підходу до управління, що включає такі положення: формування цілей та завдань розвитку будівельного комплексу, визначення об'єктів регулювання, організація керуючої системи, виокремлення суб'єктів регулювання, формування їх структури, розмежування функцій, вибір необхідних методів регулювання та оцінювання результатів [3].

Систему засобів та інструментів державного регулювання науковці поділяють на дві групи [6]: до першої групи належать засоби державного регулювання – адміністративні (стандарти, дозволи, заборони, обмеження, нормативи, штрафи), економічні (податки, державні інвестиції, закупівлі, субсидії, дотації, кредити, позички, ціни на продукцію), інформаційні (публікації у засобах масової інформації, документи); друга група охоплює інструменти державного регулювання – законодавчо-правові (закони, постанови, укази), нормативно-адміністративні (розпорядження, рішення, накази, вказівки, інструкції, правила, положення, договори), організаційно-економічні (плани, проекти, державний та місцевий бюджети, державне замовлення й державний контракт, договори, цільові програми, прогнози).